

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

На підприємстві виробничі запаси можуть мати різне призначення залежно від функцій, які вони виконують у процесі виробництва, а також від особливостей підприємства.

Передумовами правильної організації обліку виробничих запасів є:

- раціональна організація складського господарства;
- розробка номенклатури запасів;
- наявність інструкцій з обліку виробничих запасів;
- правильне групування (класифікація) запасів;
- розробка норм витрачання запасів.

Від правильно організованого документування господарських засобів залежить правильність списання вартості запасів на виробництво, оцінка незавершеного виробництва, відображення у звітності. Існують типові первинні документи з обліку руху запасів. Проте, головний бухгалтер на свій розсуд повинен визначитися з тим, які документи доцільно використовувати саме на його підприємстві, враховуючи розміри та специфіку підприємства.

Структура документообігу повинна бути такою, щоб забезпечити вчасне надходження необхідної інформації як для обліку, так і для контролю й оперативного управління рухом матеріальних запасів.

Для забезпечення виробничої програми відповідними запасами на великих підприємствах створюються спеціальні склади для зберігання основних і допоміжних матеріалів, палива, запасних частин, МШП та інших запасів. Складський облік організовується за видами об'єктів, що зберігаються, за місцями зберігання за кількістю запасів. За необхідності складський облік організують за партіями надходження запасів.

Бухгалтерія підприємства у встановлені строки здійснює приймання і обробку первинних документів на сирову, матеріали тощо. Всі документи сортуються і перевіряються. Прибуткові ордери звіряються з рахунками, що до них належать, транспортними документами, приймальними актами тощо. Лімітні картки, що надійшли зі складу, зіставляються з іншими примірниками, отриманими від цехів – споживачів, накладні на переміщення матеріалів, здані складами – відправниками, з примірниками тих же накладних що надійшли зі складів – одержувачів.

Аналітичний облік виробничих запасів ведеться на складах за допомогою карток складського обліку, що розміщуються в картотечі за технічними групами виробничих запасів відповідно до номенклатури – цінника. Аналітичні рахунки групують за групами матеріалів,

місцями зберігання матеріально відповідальними особами, за синтетичними рахунками бухгалтерського обліку і субрахунками, в подальшому дані узагальнюються в оборотних відомостях. Використовують рахунки аналітичного обліку для контролю за зберіганням і рухом запасів, їх оцінки, порівняння з даними складського обліку, а також для проведення підсумків інвентаризації.

При відпуску запасів зі складу у виробництво МВО (завскладом, комірник) повинен дотримуватись наступних вимог:

- 1) запаси обліковувати за вагою, обсягом, масою у суворій відповідності до нормативів витрат на визначений обсяг виробництва;
- 2) відпуск запасів здійснювати в межах попередньо встановлених лімітів;
- 3) узгоджувати з головним бухгалтером списки осіб, яким надано право вимагати зі складів матеріали, і брати зразки їх підписів

Облік значно спрощується при використанні в бухгалтерському та складському обліку комп'ютерної техніки. В цьому випадку всі прибутково-видаткові документи обробляються щоденно в міру їх надходження.

Контроль за виконанням плану договорів своєчасним надходженням і оприбуткуваннями матеріалів здійснює служба постачання. З цією метою ведуться відомості оперативного обліку виконання договорів поставки, за асортиментом матеріалів (їх кількістю, ціною, строками відвантаження тощо). Бухгалтерія здійснює контроль за організацією даних оперативного обліку. Підтвердженнями приймання-передачі документів може бути підпис працівника бухгалтерії в картці складського обліку про перевірку запису по кожній операції.

Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності підприємства проводять інвентаризацію МШП і виробничих запасів, як на складі, так і ті, за якими організований лише оперативний облік (що передали в експлуатацію).

Таким чином, організація обліку виробничих запасів на підприємстві займає одне з найважливіших місць у системі управління підприємством, а отримана за його результатами аналітична інформація є основою прийняття економічних рішень та подальшого розвитку підприємства.